

Asia: VN/32678/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennustyön turvallisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kemianteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta. Kemianteollisuus ry katsoo, että asetusluonnos sisältää paljon parannuksia suhteessa voimassa olevaan asetukseen ja selkeyttää osapuolten välisiä vastuita ja poistaa päällekkäistä sääntelyä. Asetusluonnos on myös kokonaisuutena arvioiden voimassa olevaa rakentamisen turvallisuutta koskevaa asetusta selkeämpi. Asetusluonnos sisältää kuitenkin eräitä ongelmallisia kohtia rakennustyön määrittelyyn, rikosoikeudelliseen rangaistusvastuuseen ja perustuslakiin liittyen.

Kemianteollisuus ry katsoo, että uuden asetuksen soveltamisalan on oltava täsmällinen, tarkkarajainen ja ennakoitavissa oleva. Lainsäädäntöön perehtymällä tulee olla selvää, mikä on asetuksen tarkoittamaa rakentamista ja millainen toiminta kuuluu asetuksen soveltamisalan piiriin. Tämä on erityisen tärkeää rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen ja työturvallisuusmääräyksiin liitetyn rangaistusvastuun näkökulmasta. Työnantajaan tai tämän edustajaan kohdistuu poikkeuksellisen laaja rikosoikeudellinen rangaistusvastuu rikoslain 47 luvun nojalla ja nyt lausunnoilla oleva asetusluonnos tulisi olemaan osa rikoslaissa tarkoitettuja työturvallisuusmääräyksiä sisältäviä blankorangaistussäädöksiä. Rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen edellytyksenä on, että kunkin rikoksen tunnusmerkistö on ilmaistava laissa riittävällä täsmällisyydellä niin, että lain sanamuodon perusteella on ennakoitavissa, onko jokin teko tai laiminlyönti rangaistavaa (niin kutsuttu täsmällisyysvaatimus). Täsmällisyysvaatimusta eivät täytä tunnusmerkistöt, joissa tekotapa jää avoimeksi tai joissa rangaistavan teon määrittelyyn liittyy epäselviä tai puutteellisia viittausketjuja. Kemianteollisuus ry katsoo, että tilanteet, joissa jää epäselväksi, mikä toiminta tai tekeminen kuuluu asetuksen soveltamisalaan, eivät täytä edellä mainittua täsmällisyysvaatimusta.

Kemianteollisuus ry katsoo, että rakentamistyötä koskevan asetuksen soveltamisalan ja rakentamisen määritelmän tulee olla linjassa rakennustyödirektiivin kanssa kuitenkin laajentamatta rakennustyön määritelmää direktiivistä. Rakennustyö ja rakennustyömaa on

määritelty asetusehdotuksessa rakennustyödirektiivin sisältöä laajemmaksi, joten asetuksen sääntelyä tulee täsmentää jatkovalmistelussa.

Kemianteollisuus ry pitää selkeytyksenä nykytilaan asetusluonnoksen perustelumui-
stion sivulla 13 esitettyä mainintaa siitä, että prosessin käynnissä pitämiseen liittyvät kunnossapitotyöt esimerkiksi koneiden, laitteiden sekä putkistojen osalta sekä linjasto- ja laiteasennuksiin sekä tuotantojärjestelmiin liittyvät korjaus-, asennus- ja muutostyöt seisokkityömailla eivät lähtökohtaisesti olisi rakennustyötä, jos samassa yhteydessä ei tehdä rakennukseen tai rakennelmaan kohdistuvia uudis- ja korjausrakentamiseksi tai kunnossapidoksi katsottavia toimenpiteitä. Kemianteollisuus ry katsoo, että seisokkitöiden rajaaminen asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle muutoin kuin niiden ollessa varsinaista rakentamista, tulisi ilmetä selkeämmin myös varsinaisesta asetustekstistä, eikä pelkästään perustelumui-
stiosta.

Kemianteollisuus ry puoltaa Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n ehdotusta siitä, että asetuksesta tulee pyytää perustuslaillinen asiantuntijalausunto ennen sen voimaansaattamista. Lausunnon saamisen jälkeen asetukseen sekä sen perustelu-muistioon tulee tehdä tarvittavat täsmennykset sen varmistamiseksi, että uusi hyväksyttävä asetus on perustuslain mukainen. Kannatamme myös Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:n näkemystä, jonka mukaan oikeusministeriön tulisi laatia selvitys työturvallisuusvelvollisuuksien rangaistusvastuun aineellisesta laajuudesta ja arvioida vallitseva oikeustila eri-tyisesti esihenkilöiden oikeusturvan näkökulmasta, laatia kattava pohjoismainen vertailu tilannekuvasta sekä tehdä ehdotus asianomaisiin säännöksiin tarvittavista muutoksista, jotta kokonaisuus muodostuu ennakoitavaksi ja työturvallisuussääntely vastaa perustuslaissa asetettuja vaatimuksia.

Teerimäki Juha
Kemianteollisuus ry